

Arbetsplan 2024 - 2025

FRITIDSHEM SUNDS SKOLA

Dnr: ÅLR 2022/2951
Datum: 23.9.2024

Utbildnings- och kulturavdelningen

Innehåll

Inledning.....	2
1 Barnomsorgens uppdrag och värdegrund.....	2
1.1 Målsättningar för verksamhetsåret	3
2 Enhetens kontaktuppgifter och uppgifter om tjänster	3
2.1 Barnantal och avdelningar	3
2.2 Ledning och personal.....	3
2.3 Verksamhetsårets kalendarium och hålltider.....	4
3 Jämlikhet och jämställdhet.....	4
4 Hållbar utveckling.....	5
5 Arbetet med barns delaktighet och inflytande	5
6 Välbefinnande.....	6
7 Leken.....	7
8 Arbetssätt	7
9 Lärmiljö	8
10 Omsorg, kost och vila	8
10.1 Omsorg.....	8
10.2 Kost	9
10.3 Vila	9
11 Arbetet med förverkligande av arbetsområden för fritidshemsverksamheten.....	9
12 Fritidshemsverksamheten för barn med behov av stöd för lärande och skolgång.....	11
13 Samarbete med vårdnadshavare.....	11
14 Rutiner för övergångar och samarbete	12
15 Arbetet med utvärdering av verksamheten	12
16 Beskrivning av religiösa evenemang och verksamhet med inslag av religionsutövning	13

Inledning

I enlighet 2 § del II i LL (2020:32) om barnomsorg och grundskola gör varje gruppfamiljedaghem, daghem och fritidshem upp en arbetsplan som beskriver hur verksamheten ska genomföras. I arbetsplanen ska beskrivas hur verksamheten genomför barnomsorgens målsättning och enhetens ska precisera och tydliggöra de metoder enheten använder för att uppfylla målsättningar och riktlinjer som slagits fast i lagen och läroplanen. Daghemsföreståndaren ansvarar över att arbetsplanen sammanställs i samråd med personalen. Vårdnadshavarna ska informeras om innehållet i arbetsplanen. Arbetsplanen ska godkännas av kommunen.

Arbetsplanen ska fungera som ett komplement till läroplanen för att tydliggöra och konkretisera hur enheten arbetar och vilka rutiner som finns gällande de övergripande områdena. Arbetsplanen är ett sätt för enheten att förtydliga det arbetet som görs utåt gentemot dem som kanske inte tar/tagit del av läroplanen för barnomsorgen. Med tanke på detta är mallen för arbetsplan utarbetad med utdrag ur läroplanen vid varje kapitel.

1 Barnomsorgens uppdrag och värdegrund

Barnomsorgen bygger på uppfattningen om barndomens egenvärde. Varje barn är unikt och värdefullt precis så som det är. Alla barn har rätt att bli hörda, sedda, tagna i beaktande och förstådda som individer och som medlemmar i sin grupp. Barnets bästa ska komma i första hand, att barnet har rätt att må bra, få omvårdnad och skydd, att barnets åsikter ska beaktas samt att barnet ska behandlas likvärdigt och att barnet inte får diskrimineras. Verksamheten ska vara inkluderande och ordnas i samarbete med vårdnadshavarna. Varje barn har rätt till lärande som kännetecknas av uppmuntrande respons och öppet bemötande. God omsorg är grunden för barnets välmående och lärande och är en viktig del i den dagliga verksamheten. Barnet ska bemötas utifrån sin egna identitet, sina egna förutsättningar, erfarenheter, upplevelser och tankar.

Det ligger i varje personals uppdrag att aktivt arbeta för att den gemensamma värdegrunden i verksamheten förverkligas. Alla som arbetar i verksamheten behöver reflektera över sin egen del som påverkare och ta till sig den värdegrund som formuleras i läroplanen för barnomsorgen på Åland.

I vår skolas fritidshem vill vi lägga fokus på trygghet, avkoppling och gemenskap.

Fritidshemmet skall erbjuda möjlighet till avkoppling efter skoldagen i en trygg och lugn men samtidigt inspirerande miljö. Barnens individuella behov skall beaktas.

Vi arbetar för att alla barn skall känna sig välkomna och inkluderade. Gemenskapen bygger vi upp genom att bl.a. planera vissa saker tillsammans och låta alla komma till tals. Vi visar hänsyn då vi lyssnar på varandra och lär oss att bemöta varandras åsikter och kommentarer på ett hänsynsfullt sätt.

1.1 Målsättningar för verksamhetsåret

Alla enheter ska inför varje nytt verksamhetsår planera vilka delområden i läroplanen man väljer att fokusera på under året. Vad man väljer att formulera som specifika målsättningar ska synas i enhetens hela verksamhet under läsåret. Enhetens specifika målsättningar kan handla om att fokusera på områden som konstaterats vara utmanande i enhetens interna utvärdering (t.ex. att utveckla det språkutvecklande arbetssättet för att främja barnens språkutveckling) eller teman som formulerats av landskapsregeringen som ska genomföras (fokusområden inom implementeringen av läroplanen) verksamheten.

- Starka Barn är en del av fritidshemmets verksamhet.
- Samarbete med kommunens övriga fritidsaktiviteter i mån av möjlighet.
- Minst två utflykter i närområdet under läsåret.

2 Enhetens kontaktuppgifter och uppgifter om tjänster

2.1 Barnantal och avdelningar

10 barn är inskrivna vid fritidshemmet.

2.2 Ledning och personal

Ledare vid eftermiddagshemmet: Johanna Strand
Tel.: 0457-344 1830
e-post: eftis.sund@ax

Tf skolföreståndare: Jessica Sundström
Tel.: 0457-344 1840
e-post: jessica.sundstrom@sund.ax

2.3 Verksamhetsårets kalendarium och hålltider

Fritidshemmet/eftis håller öppet för barn i åk 1 och 2 under skoldagar mellan klockan 12.30-17.15. Eftisledaren möter eleverna vid skolan vid skoldagens slut. Alla dagar vid eftis inleds med gemensam samling. Mellanmål serveras klockan ca.14.00.

Om behov av fritidshem innan skoldagen finns så ordnas "mornis" vid kommunens daghem mellan kl.07.00-08.00. Skolskjuts till skolan ordnas för dessa barn.

Vid skollov kan eftis hålla öppet ifall minst 4 barn anmält att de behöver barnomsorg. Öppettiden är då mellan klockan 8.30-16.30. Anmälan till dessa tillfällen sker senast två veckor innan.

Eftis kan även hålla öppet efter läsårets slut fram till midsommar samt en vecka innan skolstart (9-19 juni 2025 samt 11-15 augusti 2025) ifall minst 4 barn anmält att de behöver barnomsorg. Öppettiden är då mellan klockan 8.30-16.30. Anmälan till sommareftis sker i april.

De dagar som avviker från den vanliga skoldagen har eftis öppet vid behov. Dessa dagar är:

- 19.12.2024 - Eleverna är lediga från skolan denna dag, då det är julfest på kvällen. Eftis är öppet kl.08.30-16.30.
- Då skolpersonalen har fortbildningsdag den 07.01.2025, eleverna är lediga från skolan. Eftis är öppet kl.08.30-16.30.

Anmälan av eftisplats under någon av dessa dagar sker två veckor innan till tf skolföreståndare Jessica Sundström per e-post (jessica.sundstrom@sund.ax). Anmälan är bindande. Faktureras i efterhand.

3 Jämlikhet och jämställdhet

Inom barnomsorgen ska personalen aktivt arbeta för att möjliggöra delaktighet för alla på lika villkor och alla barn ska ha en möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som gäller dem. Barnomsorgen ska främja förståelse för andra människor och stödja utvecklingen av empatisk förmåga. Barnet ska ges möjligheter att utveckla sina färdigheter och göra sina val oberoende av förväntningar baserade till exempel på kön, ursprung, kulturell bakgrund eller andra orsaker som gäller barnet som person. Personalen ska skapa en atmosfär som värderar mångfald och förhålla sig professionellt, öppet och respektfullt också till mångfalden av familjer och familjers olika språk, kulturer, åskådningar och religioner, traditioner samt syn på fostran. Detta ger också goda förutsättningar för ett bra samarbete kring barnets vårdnadshavare.

Fritidshemmet följer skolans plan för arbete med jämlikhet och jämställdhet.

- Alla människors lika värde.
- Hänsyn och ansvar mot varandra i lek och olika uppgifter.
- Vi lär oss att beakta varandras olika åsikter.

4 Hållbar utveckling

Barnomsorgen ska bidra till att bygga upp barnets positiva framtidstro och fästa uppmärksamhet vid vikten av en hållbar livsstil. Hållbarhet ska utifrån barnets utvecklingsnivå genomsyra hela barnomsorgens verksamhet. Barnet ska ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur olika val som människor gör bidrar till eller hindrar en hållbar utveckling så att personalen vägleder barnet att tillägna sig hälsosamma och hållbara levnadsvanor.

- Återanvändning
- Ansvarsfull vistelse i natur och miljö.
- Städdag på fritidshemmet i samband med skolans städdag.
- Motion och kost.

5 Arbetet med barns delaktighet och inflytande

Varje barn har rätt till delaktighet och inflytande och barnet i barnomsorgen ska ges möjlighet att påverka verksamhetsinnehållet utifrån sin mognadsgrad. Barnet ska få lära sig om sina rättigheter och ska ha en möjlighet att uttrycka sina åsikter i alla frågor som gäller dem. Barnets åsikter ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad. De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska gälla alla. Verksamheten inom barnomsorgen ska lägga grunden för förståelse av demokratibegreppet och förbereda barnet för delaktighet och ansvar och för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle.

Detta förutsätter att man medvetet utvecklar arbetssätt och strukturer som främjar delaktighet.

- Eftermiddagarna inleds med gemensam samling.
- Trivselregler för eftis uppgör man gemensamt i gruppen.
- Planering av gemensamma aktiviteter, både inom- och utomhus.
- Mellanmålsplanering:
 - * vem gör vad (dukar av och på, deltar i förberedelser...)
 - * hälsosamma mellanmål
 - * ekonomi
- Planering av eventuella inköp.

6 Välbefinnande

I all barnomsorg ska barnets behov av lek, trygga människorelationer samt positiva erfarenheter som stärker självkänslan tillgodoseas. Verksamheten i barnomsorgen ska fokusera på att stärka det positiva, ta tillvara barnets styrkor och skapa meningsfullhet genom glädje i lärandet. På detta sätt stöds och utvecklas den psykiska hälsan och välbefinnandet hos både barn och vuxna i verksamheten. Att i verksamheten skapa strukturer som uppmuntrar till mod, mångfald och nytänkande skapar barn och vuxna som är trygga i sig själva och mår bra.

Barnomsorgens ska fokusera på att mångsidigt stärka psykologiskt välbefinnande och resiliens hos både barn och personal. Att stärka resiliens sker bland annat genom ett systematiskt arbete med att stärka relationskompetens och de socioemotionella färdigheterna. Barnet ska ges möjligheter till att utveckla sin medkänsla med andra och sin självmedkänsla. Ledord inom verksamheten är vänlighet och omtanke mot sig själv och andra, att skapa positiva relationer och skapa engagemang. Ett lösningsfokuserat förhållningssätt där personalen fokuserar på tidigare framgångar och det som fungerar, barnets styrkor, lösningar i samarbete med barnet och vårdnadshavarna samt de dolda resurser barnet har ger förutsättningar till att skapa trygga vuxna och barn.

För att barnen skall känna sig delaktiga planerar man vissa delar av verksamheten gemensamt i gruppen. Barnen får komma med förslag och man diskuterar sig fram till förslag som alla kan omfatta.

För att stärka barnens självkänsla uppmuntras de till att dela med sig av sina åsikter och att lägga fram egna synpunkter. Samtalen skall föras i positiv anda och atmosfären skall vara tillåtande och trygg.

7 Leken

Leken är av stor betydelse i fritidshemsverksamheten. Det finns flera typer av lekar, bland annat parallellekar, rollekar, regellekar och konstruktionslekar som alla har samband med barnets ålder och utvecklingssteg. Barnet i fritidshemmet är äldre än barn i övrig barnomsorg och kan därför befinna sig i lite olika utvecklingssteg jämfört med de yngre barnen inom barnomsorgen. Barnet inom fritidshemsverksamheten står ofta inför utmaningen att behärska regellekar. Det kan innebära en social utmaning för barnet och de sociala kompetenserna är väsentliga i regellekar. Genom leken har ändå barnet möjlighet att skapa de grundläggande förutsättningarna för att bli en kompetent och aktiv deltagare i samhället.

- Lekmiljön skall vara tilltalande både utom- och inomhus.
- Tydliga regler som anger vilka områden det är tillåtet att vistas på.
- Den fria leken skall ges utrymme eftersom tiden på eftis är barnens fritid. Det skall ändå finnas utrymme också för olika slag av gemensamma lekar.

8 Arbetssätt

Fritidshemmet präglas av ett barncentrerat arbetssätt och fria arbetsformer. Verksamheten inom fritidshemmet handlar också om att leda barnets uppmärksamhet mot en utveckling inom de arbetsområden som fritidshemmet ska arbeta inom och skapa aktiviteter och förutsättningar för detta lärande. I fritidshemmets verksamhet sker lärande genom barnets egen verksamhet och genom social gemenskap där barnet själv deltar i och spelar en aktiv roll. Fritidshemmet ska skapa en sådan verksamhet där det finns goda förutsättningar för barnen att vara verksamma och själva skapa kontakt med kamrater, välja ut och konstruera aktiviteter och handlingar. Barn skaffar sig kunskap och färdigheter genom att själva vara aktiva på egen hand och tillsammans med andra.

- Barnen har möjlighet till fri lek och annan individuell aktivitet som t.ex. att pyssla, pussla, legobyggande och läsning.
- Gemensamma lekar där man kommer överens om bl.a. regler.
- Olika spel där man är fler deltagare.
- Gemensamt pyssel.

9 Lärmiljö

I begreppet lärmiljö innefattas lokaler, platser, gemenskaper och personer, metoder, redskap och tillbehör som stödjer barnens utveckling, lärande och kommunikation. Lärmiljöerna ska utvecklas så att de mål som fastställs för barnomsorgen kan uppnås och så att de stödjer barnens sunda självkänsla och utvecklingen av sociala färdigheter och förmågan att lära sig. Barnets tankar, idéer, egna erfarenheter, kunskaper, intresse, förslag och individuella behov ska beaktas, tas tillvara och synliggöras i lärmiljöerna. Barnet ska ha möjlighet att utforska världen med alla sina sinnen och med hela kroppen. Lärmiljöerna ska erbjuda barnet olika möjligheter till meningsfull sysselsättning, mångsidiga och fysiska aktiviteter, lekar och spel, men också till vila samt lugn och ro.

De vuxna i lärmiljön är viktiga för att ta tillvara möjligheter för lärande utifrån barnets intresse. Barnet får möjligheter att utforska, upptäcka och erfara världen omkring sig genom kompetent personal som kan urskilja, bekräfta och utmana barnets lärandeprocess. Personalens goda relation till barnet är också centralt för att skapa en bra lärmiljö.

Fritidshemmet strävar efter att tillhandahålla och uppdatera lek- och arbetsmaterial för att främja kreativitet, fin- och grovmotorik.

10 Omsorg, kost och vila

Barnomsorgen ska främja allsidig fysisk, emotionell, social och kognitiv utveckling. Förutom den pedagogiska verksamheten är det därför också viktigt att se till barnets behov av tid för återhämtning och vila, trygga relationer, att stärka barnets möjligheter till att tillägna sig en positiv hållbar inställning till mat och goda matvanor.

10.1 Omsorg

Verksamheten i barnomsorgen ska utgå från en helhetssyn på barn och barnens behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Omsorg innebär att tillgodose barnets fysiska grundbehov, men också den emotionella omsorgen om barnet. Vardagsrutiner som innefattar barnets grundbehov och andra dagligen återkommande situationer, till exempel måltider, att klä på och av sig, vila och att sköta sin hygien, är en viktig del av barnets dag. För den emotionella omsorgen och för barnets utveckling är samspelet mellan barn och personal viktigt.

- Vi arbetar för en miljö där alla skall känna sig trygga och sedda.
- Gemensamma diskussioner och gemensam planering av verksamheten.
- Vi arbetar för och betonar vikten av hälsosam kost, vila och god hygien.
- Till våra rutiner hör handtvätt, mellanmål och utevistelse.
- Vi leker och spelar tillsammans och skapar tillfälle för avkoppling när det finns behov.

Ömsesidiga och respektfulla relationer och närhet utgör grunden för god omsorg. Barn mår bra av att knyta kontakter med andra människor och har ett behov av både trygga vuxna relationer och relationer med jämnåriga.

10.2 Kost

Barn i barnomsorgen ska erbjudas en hälsosam och lämplig kost som fyller barnets näringsbehov. Närproducerade råvaror används i så stor utsträckning som möjligt och matsvinn undviks. Hälsosamma och allsidiga huvudmål och mellanmål av hög kvalitet främjar barnens välbefinnande och hälsa. Maten ska erbjudas tillräckligt ofta under dagen. Maten som barnet behöver påverkas både av barnets individuella behov och längden på barnets närvaro under dagen i barnomsorgsverksamheten. De gemensamma måltiderna fungerar som en social och pedagogisk situation för barngruppen där barnen bland annat lär sig gott bordsskick och att ta hänsyn till varandra.

Eftis får sina mellanmål från skolans kök. Mellanmålen planeras av skolans kock och eftisledaren.

10.3 Vila

Barn har rätt till lek, vila och fritid. Balansen mellan aktiviteter och vila återhämtning är viktigt inom barnomsorgens verksamhet. Det är också viktigt att tänka på att många barn, också lite äldre barn, kan bli trötta och uppleva en ökad stress under eftermiddagarna, vilket man behöver beakta då dagens planeras för balans mellan aktivitet och vila.

Ett av rummen i eftislokalen ger möjlighet till lugn, vila och avkoppling för den som behöver.

11 Arbetet med förverkligande av arbetsområden för fritidshemsverksamheten

I fritidshemmets verksamhet sker lärande genom barnets egen verksamhet och genom social gemenskap där barnet själv deltar i och spelar en aktiv roll. Fritidshemmet ska skapa en sådan verksamhet där det finns goda förutsättningar för barnen att vara verksamma och själva skapa kontakt med kamrater, välja ut och konstruera aktiviteter och handlingar. Barn skaffar sig kunskap och färdigheter genom att själva vara aktiva på egen hand och tillsammans med andra.

Verksamheten inom fritidshemmet ska planeras utifrån grundläggande principer och arbetsområden. De presenteras nedan.

Fritidshemmets grundläggande principer innebär att verksamheten ska:

- främja barnets delaktighet i beslut som rör verksamheten
- främja jämställdhet och jämlikhet
- stöda barnet i utvecklingen av självständighet och att kunna ta vara på sig själv
- stöda barnets sociala, känslomässiga och etiska utveckling
- erbjuda barnet en mångsidig och stimulerande miljö
- ge barnet möjlighet till vila och återhämtning

Fritidshemsverksamhetens arbetsområden med verksamhetsmål är:

- Språk, kommunikation och sociala färdigheter
- Skapande, kreativitet och aktivitet
- Gemenskap samhälle och natur

För att utveckla språk, kommunikation och sociala färdigheter ges alla möjlighet att komma till tals under gemensamma samlingar och i mindre grupper. Vi har högläsning, vi spelar gemensamma spel och vi kan besöka kommunens bibliotek.

Skapande, kreativitet och aktivitet lyfter vi i båden den individuella och gemensamma leken. Vi rör på oss genom att vistas utomhus och det finns alltid möjlighet att pyssla.

Gemenskap, samhälle och natur arbetar vi med när vi vistas ute, under utflykter och i samband med olika högtider.

12 Fritidshemsverksamheten för barn med behov av stöd för lärande och skolgång

Varje barn inom barnomsorgen har enligt sitt behov rätt till stöd för sin utveckling och sitt lärande. Det allmänpedagogiska stödet är en del av barnomsorgens dagliga arbete och riktar sig till alla barn som tillfälligt behöver stöd för sin allsidiga utveckling. Varje elev i grundskolan har rätt till handledning och stöd enligt behov för sitt lärande och sin skolgång. Barn som deltar i fritidshemmets verksamhet är läropliktiga och därför utreds det specialpedagogiska och mångprofessionella stödet inom ramen för grundskolans verksamhet. Då barnets stöd utreds och planeras inom ramen för grundskolans verksamhet behöver hänsyn tas till att det kan finnas behov av stödåtgärder också för barnet i fritidshemmets verksamhet. Det är dock viktigt att tänka på att barnets stödbehov kan märkas också enbart inom fritidshemsverksamheten och att personalen inom fritidshemmet också kan märka ett barns stödbehov och även initiera att det utreds.

Stödet behöver samordnas mellan grundskola och fritidshem för att stödet ska skapa en sammanhängande helhet under barnets dag och rutinerna för detta beskrivs i barnhälsoplanen. Det är daghems- eller skolföreståndaren eller rektor som ansvarar över att samordning sker.

- Information gällande barnen på eftis delas mellan skolans personal och eftisledaren.
- Uppstår det behov av särskilda åtgärder/arrangemang för ett barn på fritidshemmet planeras verksamheten av eftisledaren med skolans föreståndare, vårdnadshavarna och eventuella andra stödpersoner.

13 Samarbete med vårdnadshavare

Barnomsorgen ska främja olika former av samarbete för att gynna barnets utveckling, lärande och delaktighet. Barnomsorgens verksamhet bedrivs i nära samverkan med hemmet och barnomsorgen ska skapa förtroendefulla relationer med vårdnadshavare som bär huvudansvaret för barnets fostran, lärande och utveckling. Vårdnadshavarens kännedom om det egna barnet ska, tillsammans med personalens yrkesmässiga kunskaper och erfarenheter, ligga till grund för en respektfylld dialog med fokus på barnets bästa. Barnomsorgen ansvarar över att skapa förutsättningar för samarbetet med vårdnadshavare bland annat genom en aktiv kontakt med hemmen. Familjers olika språkbakgrund behöver beaktas i kontakten så att kommunikationen kan ske smidigt. Olika behov av stöd i kommunikationen möts. Barnets och vårdnadshavarnas livsåskådning ska också beaktas i planeringen av barnomsorgsverksamheten.

För att kunna uppfylla sin fostrande uppgift måste vårdnadshavarna få information om hur deras barns lärande och utveckling fortskrider. Vårdnadshavarna ska informeras om centrala frågor som gäller verksamheten, till exempel läroplan, arbetsplan och olika evenemang. Genom

att kontinuerligt bli informerade om barnets utveckling, mående och lärande kan vårdnadshavarna bättre stöda sina barn. Särskilt viktigt är samarbetet med vårdnadshavarna vid övergångar; till barnomsorg, mellan barnomsorgsenheter, vid övergång till grundskola samt vid planering och genomförande av stöd för lärande och utveckling.

Samarbetet med vårdnadshavare förutsätter också vårdnadshavares engagemang i barnets tid i barnomsorgen genom exempelvis att ta del av information från enheten, delta i möten och i sin tur delge personalen viktig information, för att barnets tid i barnomsorgen blir så bra som möjligt.

Det blir en daglig kontakt mellan vårdnadshavare och eftisledare då barnen avhämtas på eftermiddagarna. Den dagliga kontakten möjliggör utbyte av information och delgivning av t.ex. kommande händelser.

Vårdnadshavarna kan nå eftisledaren under dennas arbetstid via telefon.

Information om sådant som gäller eftis verksamhet delges föräldrarna via e-post, Itslearning eller i pappersformat.

Fritidshemmets arbetsplan finns på skolans lärplattform Itslearning och kommunens hemsida.

14 Rutiner för övergångar och samarbete

En smidig övergång mellan verksamheter och aktiviteter främjar barnens känsla av trygghet och välbefinnande samt deras förutsättningar för tillväxt och för att lära sig. Det är viktigt att personalen lyssnar, är lyhörd, öppen och ärlig i kommunikationen med vårdnadshavarna för att skapa goda förutsättningar för trygga övergångar för barnet.

Eftisledaren möter barnen vid skolan vid skoldagens slut.

Ifall barnet avhämtas av någon annan än vårdnadshavarna behöver eftisledaren i förtid meddelas om vem som avhämtar barnet.

15 Arbetet med utvärdering av verksamheten

Ett bra kvalitetsarbete bygger på att barnomsorgen planerar, följer upp och utvärderar sitt eget arbete, tar tillvara resultaten och omsätter dem i olika åtgärder för att utveckla verksamheten. Det är kommunens ansvar att se till att enheten har förutsättningar att göra detta. Genom utvärdering kan enheten fånga upp vad som fungerat bra och vad som fungerat mindre bra. Det är viktigt att alla parter, barnen, vårdnadshavarna, ledningen och personalen, utvärderar verksamheten.

Inom barnomsorgen bör man kontinuerligt utvärdera hur läroplanen har förverkligats i verksamheten. Utvärderingen kan fokusera på bland annat personalens kommunikation med barnen, stämningen i gruppen, pedagogiska arbetssätt, verksamhetens innehåll, samarbetet med hemmen, barnhälsan, personalresurserna, utrymmena eller lärmiljöerna. I ett daghem ansvarar daghemsföreståndaren för att möjliggöra och följa upp utvärderingen medan det i ett fritidshem ansvaras över av rektor eller daghemsföreståndare. Resultaten av utvärderingen ska fungera som ett instrument för verksamhetens interna utveckling och vid behov leda till justeringar av verksamhetsidé och arbetsrutiner. Uppföljningen och utvärderingen syftar alltså till att synliggöra resultat och ge underlag för eventuella förändringar. Det är inte bara fråga om att kontrollera hur ansvaret fullföljts utan en fråga om hur arbetet ska fortsätta och utvecklas.

- Fritidshemmets ledare utvärderar verksamheten i slutet på varje termin tillsammans med barnen. Utvärderingen sker genom samtal i gruppen.
- Skolföreståndaren och ledaren vid eftermiddagshemmets träffas kontinuerligt under läsåret för uppföljning och utvärdering. Vid läsårets slut görs en sammanfattande utvärdering.
- Ledarna vid fritidshemmen på norra Åland har under läsåret möjlighet att träffas.

16 Beskrivning av religiösa evenemang och verksamhet med inslag av religionsutövning

Landskapslag om barnomsorg och grundskola slår fast att verksamheten inom barnomsorgen är ickekonfessionell och barnets och vårdnadshavarnas livsåskådning ska beaktas och respekteras i planeringen av verksamheten. Vidare styrs verksamheten också av bestämmelserna om religions- och samvetsfrihet i Finlands grundlag (FFS 731/1999. Landskapsregeringen har tagit fram anvisningar (**ÅLR 2021/3409**) gällande högtider och religiösa evenemang i den allmänna verksamheten inom barnomsorg och grundskola vars syfte är trygga att de kulturella grundrättigheterna och de grundrättigheter som gäller religionsfrihet förverkligas inom barnomsorgen och grundskolan, att främja tolerans och pluralism samt att säkerställa att undervisningen är religiöst och konfessionellt obunden.

Kommunen kan besluta om religiösa evenemang ska ingå i barnomsorgens och grundskolans verksamhet eller om det inte ska göra det. Religiösa evenemang (t.ex. gudstjänster och religiösa morgonsamlingar) är religionsutövning. Om kommunen väljer att religiösa evenemang ska ingå i verksamheterna ska de beskrivas i arbetsplanen. Vid religiösa evenemang och förrättningar ska man ordna alternativ och meningsfull sysselsättning. Den alternativa verksamheten ska med undantag för det religiösa innehållet till sin natur och sina mål vara så lika som möjligt det evenemang i vars ställe verksamheten ordnas. I barnomsorgen ska man också se till att deltagandet eller icke-deltagandet i de religiösa evenemangen inte leder till att barnet stämplas

eller till andra menliga följder för barnet. Det väsentliga är att vårdnadshavaren har en faktisk och genuin möjlighet att välja om barnet ska delta i evenemang och förrättningar som innehåller religiösa inslag. Religiösa evenemang och förrättningar ska ordnas separat från den övriga verksamheten. Enheten ska se till att friheten att inte delta i religionsutövning också uppnås i praktiken, till exempel så att de alternativa evenemangen ordnas på en fysiskt annan plats. I synnerhet när man överväger att ordna religiösa evenemang och alternativ verksamhet inom enheten ska man i det praktiska genomförandet försäkra sig om att likabehandlingen av barnen inte äventyras och att inga barn stämplas. Daghemmet ansvarar för barnens säkerhet i alla situationer.

I fritidshemsverksamheten ordnas inga religiösa evenemang.
--